

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

3. A ratione, & explicatione prouidentiae diuinæ erga actiones prauas,
eadem probatur conclusio.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94285](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94285)

dentia opere præstuntur creaturæ. Naturis, ut fiant, & voluntatibus autem, ut sine suo iussu, vel permissu nihil faciant, & circa med. cit. cap. 4. & 3. lib. de Trinit. Nihil enim sit, cassibiliter, & sensibilibiter, quod non de interiori aula summi Imperatoris, aut iubeatur, aut permittatur, secundum ineffabilem iustitiam pravorum, atque penarum, gratiarum, & retributionum in ista totius creaturæ amplissima quadam, immensaque republica, & 5. de Genes. ad litt. cap. 20. sine, dum iniqui iustos exercere permittuntur, explicat facula, quæ creaturæ, cum primam condita sunt, tanquam implicita indiderat, quæ tamen in suis cursibus non explicarentur, si ea ille, qui condidit, prout motu administrare cessaret.

5. In eandem sententiam Augustini discipuli constanter scribunt, & concordēs de malorum scelerumque permissione ex providentia diuina. Prosper in Plal. 100. ad id Magna opera Domini & ad excerpta Genuesium dicit. 7. Fulgent. 1. ad Monim. cap. 26. sub init. & c. 27. Magnus Greg. lib. 33. Moral. c. 13. alias 18. & 19. ait: Scito ergo dispensationis ordine, unde sanire permittitur iniqui diaboli, inde perficior benignitas Dei. Similia habet cap. 10. alias 13. & lib. 34. cap. 6. & 7. dixeratque lib. 6. cap. 12. id quod exemplo refugientis ab una parte ambitus celorum, qui nequit non ad aliam accedere ambitus eiusdem explicuit Anselmus 1. cur Deus homo? cap. 15. med. subdens: ita quamvis homo, vel malus Angelus diuina ordinationi subiacere nolit, non tamen tam effugere valet, quia si vult fugere de sub voluntate iubente, currit sub voluntatem puenientem (factum) & transi sub voluntate permittentis, ut fiat. Quo etiam spectant testimonia alia Patrum, quibus d. 3. probabimus id omne quod ab uno diuine providentiæ ordine recedit, necessariò in alium providentiæ eiusdem ordinem recidere. Audiendus est iterum Origenes hom. 3. in Genes. sub init. Memento: quod nihil sine Dei providentiæ fieri dicimus; non sine voluntate. Providentia namque est, quæ procurat, & dispensat, & prouidet quæ geruntur: voluntas vero est, quæ vult aliquid, vel non vult. Quare & ea, quæ sub Dei voluntatem non veniunt, sed sub eius solam permissionem, quæ solæ prauæ actiones, & peccata sunt diuinæ providentiæ ambitu docet contineri.

6. Sed & Chrysostomus. iterum audiendus in 2. ad Timotheum. cap. 4. homil. 8. in morali column. 2. Scito: Quod omnia Deus prouidet: quod liberi arbitrii conditi sumus: quod alia quidem operantur, alia vero permittit: quod nihil mali vult fieri: quod non ex sola ipsius voluntate fiant omnia sed ex nostra quoque. Mala omnia ex nostra tantummodo sunt: bona omnia ex voluntate nostra, & ipsius adiutorio: quod nihil ipsum latet, non tamen quia nihil ipsum latet idcirco omnia operatur ipse. Cyprian. lib. 1. epist. 3. ad Cornel. ad id Matt. 10. Nominis dno pascere asse veniunt, & neuter eorum cadit sine Patre vestro: legit: sine Patris voluntate: & subdit: cum ille, neque minima fieri sine voluntate Dei dicat, existimat aliquid summa, & magna, aut non sciente aut non permittente Deo in Ecclesia Dei fieri: eundem locum explicat Theodoretus ad id Ezech. 29. & merces non est reddita ei: his verbis: Per hoc declarat Deus, nihil se invito factum iri, Dno enim (inquit) pascere asse veniunt: & unus ex illis non cadit sine Patre vestro, qui in calce est. quem nihil latet eorum, quæ fiunt. Verum alia quidem ipse moderatur, alia vero fieri permittit modo libero. Non quidem quia Dei erga actiones prauas moderamen, & providentiam omnem abiciat, cum eius admittat erga illas permissionem, sed quia non sola eius permissiva voluntas (in qua eius erga illas providentia præcipue stat) apponendis eis interueniat, quin nostræ voluntatis determinatio expectetur, ut virtutis & prouidentie Diuinæ, & arbitrii potestas subdantur, iuxta Damascenum recitatum numero 4. sub init. ex quo modum hunc loquendi desumpsit, & 5. Epitomes diuin. de- cecit.

7. Porro & eandem locutionem mutuatur ex Damasceno fuit Nemescius de anima, & eius facultatibus (qui Philosophiæ titulo Nysseno tribuebatur) dum (ut refertur, ac eius libro non extat) providentiam esse eorum quæ vult in nobis eodem sensu explicandus est, immo

& se ipse explicat cap. 40. post med. dicens: cum in nostra sit aliquid potestate, & providentia sit, necesse est ab utrisque quæ fiunt euenire. Nam si ex altero tantum acciderent, non esset alterum. Sed, cum, quæ fiunt, mixta sint, aliquando proficiuntur à nostra voluntate, aliquando fiunt ratione providentiæ, aliquando manant ex utroque, cap. 44. colum. 2. Non omnia, quæ providentia geruntur natura sunt, est, quæ natura sunt, providentia ministrantur. Multa enim, quæ Dei providentia accidunt, non sunt natura opera: ut de eo, qui hominem occidit offendimus: est enim pars providentiæ natura, non ipsa providentia: ac deinceps singulas res, & actiones, tam bonas, quam malas diuina providentia gubernari ostendit. Unde constat Damascenum, Theodoretum, Nyssenum, vel potius Nemescium, eis etiam locis, quibus abutitur quispiam contra actionum nostrarum, prauarum præsertim, diuinam providentiam posset, fuisse ab eis maxime assertam illam, & vindicam.

CERTAMEN III.

A ratione, & explicatione providentiæ
Diuinæ erga actiones prauas,
eadem probatur conclusio.

1. Rationes ad providentiam Dei erga prauas actiones offendendam in datis scripturæ, & Patrum testimoniis, dandisque certam. 4. fundamentum habent præcipuum: cum ex eis constet, sicut, & ratione naturali, Deum peccata punire, ac prouide, est de se inordinata essentia sua sunt, atque intrinsecus inordinabilia, (ut bene vidit S. Bonavent. in 1. d. 46. art. 1. quæst. 5.) extrinsecus autem ordinabilia à Deo sunt ad actum iustitiæ punitiuæ exercendum, citius, potiusque, quam à iudice creato. Item ordinabilia sunt peccata absolute commissa à peccatore ad poenitentiam, humilitatem, cautionem de cætero, maiorem in virtute opposita profectum, ac in Deum charitatem feruentiorem, ut experimentis quotidianis, cum in nobis tum in aliis didicimus. Cum autem hi actus, etsi peccata, quorum occasione eliciuntur, essentialiter concernant, sint honestissimi, & subinde ex Dei misericordia, & gratia necessariò oriundi, ac in Deum charitatem feruentiorem, ut experimentis quotidianis, cum in nobis tum in aliis didicimus. Cum autem hi actus, etsi peccata, quorum occasione eliciuntur, essentialiter concernant, sint honestissimi, & subinde ex Dei misericordia, & gratia necessariò oriundi, ac in Deum charitatem feruentiorem, ut experimentis quotidianis, cum in nobis tum in aliis didicimus. Cum autem hi actus, etsi peccata, quorum occasione eliciuntur, essentialiter concernant, sint honestissimi, & subinde ex Dei misericordia, & gratia necessariò oriundi, ac in Deum charitatem feruentiorem, ut experimentis quotidianis, cum in nobis tum in aliis didicimus.

2. Secunda æque Catholica, & Dogmatica nostra, & communis conclusio probatur à ratione. Primò: quia cum prouidetur à Deo actioni honestæ eliciendæ ex libertate contrarietatis, (quam solam admittunt negantes putæ omissionis possibilitatem voluntati creatæ) nequit actioni honestæ (amori verbi gratia libero) prouideri, quin, & prauæ (odio scilicet) prouideatur: cum nequeat esse ad vnum extremum, quin & ad aliud oppositum sit libera potestas: atque circa actiones honestas, & liberas Dei providentia est ex parte actus primi: ergo & circa prauas. Probatur secundo ex dictis pro prima: etenim si ex peccati permissione enumerata, & enumeranda alia certam. 4. plurima, bona à Deo colligi possint: ergo, & peccati permissio ex fine, & intentione ea colligendi, obtinendi habetur à Deo: ergo proprie Deus prouidet de peccatis, ut sint, tamen non intentione, permissiue tamen. Postrema consequentia euidens est: cum providentia, ut aliquid sit non intentione sed permissiue, iuxta huius providentiæ explicationem subliendam, nihil aliud sit, quam interna Dei dispositio, & voluntas permissiua, ut aliquid eueniat mali ex fine, & intentione

ff intentione

intentione alicuius boni vltioris obtinendi. Prima consequentia probatur. Nam voluntas illa permissua peccati non est Deo necessaria, sed libera vt patet: ita enim Deus peccata, seu actiones nostras hic, & nunc, & in his circumstantiis à nobis eliciendas permittit, vt non permittere potuerit, ac de facto pluribus non permittit, quibus permittere etiam potuit, qui vt eis non permitteretur obsecrarent, & quod permissum ipsis non fuerit, gratias, & habent, & agunt Deo. Pergo, voluntas permissua peccati libera Deo est: ergo & honesta, modoque honestissimo, & perfectissimo in genere moris à Deo habetur, vel saltem haberi potest. Atqui honesta, nedum honestissime habita, non erit, haberiue à Deo potest, ni ex fine, & intentione vltioris boni, & maioris ab ipso obtinendi occasione peccati ea voluntas permissua peccati: ergo ex fine, & intentione boni alicuius & maioris quidem quam non permissio, & impedito peccato foret à Deo concipitur, & habetur, consequentia est legitima, & maior Syllogismi certa. Nulla enim libera Dei voluntas, nisi honesta, bonaque moraliter esse potest.

3. Minor probatur primò: quia si ea voluntas permissua peccati in permissione peccati extrinseca obiectiua, siue tanquam in obiecto volito, & vltimo volito sistat, quin ad vltius bonum tendat, quod intendit, nihil habet boni, adhuc physici, in quod tendat, siquidem peccati permissio extrinseca, & obiectiua stat in negatione auxilij efficacis, quæ secundum se, adhuc physicum bonum, nedum morale non est: sed prorsus physicum malum: atqui honesta voluntas, nequit esse, nisi boni moralis obiecti voluntas: ergo, si voluntas permissua peccati in vltius bonum obiectiue morale non tendat, bona moraliter, & honesta esse non potest. Probat, secundo, quia velle permittere peccatum in eo, qui illud potest impedire, solum sistendo in permissione, nihil aliud intendendo, vitiosa potius quam honesta voluntas videtur, & quæ interpretatiua saltem peccati voluntas sit: cum nihil vltius sit, quod intendi per illam possit. Tertio: quia, cum nec physicum bonum in extrinseca & obiectiua permissione peccati sit, vt diximus, nec physica voluntas, nedum honestate morali induta, esse erga illam potest, quin extrinsecus bonitate alterius obiectiue vestiat, ob quam ametur: siquidem voluntas prosecutiva non, nisi in bonum, & bonitatem aliquam, vel intrinsecam, vel extrinsecam addititiuam esse physice possit. Quarto nulla agenti libero digna operatio, & volitio (quæ finis volitio non sit) nisi propter finem esse potest: atqui permissio obiectiua peccati finis suæ voluntatis non est: tum quia nec bona physice adhuc, nedum moraliter est, vt diximus: ergo vt digna sit agenti libero (nedum perfectissimo, vt Deus est) ob vltius aliquod bonum intentum ab ipso, vt finem, esse debet.

4. Quintò eadem minor suadetur: quia, ni voluntas permissua peccati intentionem Dei, vel suppositam ad illam, vel in ea inclusam colligendi, & obtinendi per illam, atque occasione peccati permissi maiora bona, quam sublata permissione, & peccato impedito in vniuerso forent, euacuatur plerumque Patrum, & Theologorum doctrina, quæ occurrit argumento Auerrois, negantis, vt vidimus certam. 1. num. 2. & aliorum ad dubitantium vel scrutantium diuinæ prouidentie erga prauas actiones decentiam, eiusque rationem, quam præfati Patres, & Theologi in primis, ac fere vnicò, reddunt ex amplioribus bonis à Deo ea permissione, & intentionis & obtentis vniuerso. Sexto demum probatur: quia, vt vidimus cert. 2. & 3. scriptura, & Patres in actionis prauæ seu peccati permissione aliquid vltius boni per illam, & peccati occasione, obtinendi à Deo intendi docent expresse. Quibus omnibus, me iudice aduersantur, qui negant ex fine vltioris boni obtinendi posse à Deo peccatum permitti, ac proinde, & permissionem peccati prædestinationis effectum esse posse.

5. Indecentia vero diuinæ bonitatis, & voluntatis, quam ita sentientes obiciunt (nempe non posse amari medium remotius ob finem intentum, quin proximum finis, & sine quo conducentiam ad finem remotius illud non haberet, ametur: quare nec permissio peccati ob bonum peccati occasione ac non aliter obtinendum, quin

& intermedium ametur) subtilem, & solidam habet solutionem datam à nobis controuersia 2. de incarnatione d. de fine incarnationis, atque hic fult iterum datam controuers. 7. d. de effectibus prædestinationis, vbi ostendimus media remota, & quæ, non aliter vtilia ad finem & conducentia physice sunt, nisi proximorum amorem interuentu, ob finem nihilominus immediate amari, qui illorum ob eum finem amor, & effectus inter media de beat attingere, per illaue transire, & ad intermedium amorem electio remotioris determinet: tamen remotius intrinseca electione, & ex finis eiusdem intentionis eligatur, atque apponatur: quo indecentia illa præsertim euanesceat.

6. Hac vero intentione vltioris finis, & boni permissione obtinendi ex occasione prauæ, hic, & nunc, actionis, & peccati statuta in voluntate Dei permissua peccati, probatur vltius prouidentia Dei explicari: ipsius prouidentie facili, atque ab innumeris nostris Rati ad eam explicandam conclusionibus (magnum patrum bonis doctis, & subtilibus, sed præ multitudine minutissima confusione menti facessere aptis) expedita, ex eo quippe sine Deo, cuiusque prouidentia circa prauæ, hic, & nunc, actionis, & peccati (quam velle præ sua bonitate nequit) existentiam ita negotiatur, ac committit cuique, ex à se volendis, & sine quibus actio prauæ esse absolute nequit, scientia præsupposita, d. 2. à nobis determinanda, & definenda. Primo creatam voluntatem, seu creaturam rationalem, cui (et me iudice) necessarium voluntatem identificatam condit: Deinde duplici cogitatione altera impellente in actionem prauam ob bonum aliquod delectabile, quod menti, seu voluntati representat, altera retrahente ab illa ob oppositionem eius actionis legi, & dictamini rationis, non abique voluntate Dei conditis: item offensa, siue offensio Dei, & suppliciorum ob eiusmodi actionem incurrendorum, vel omnia, vel pleraque, cogitatio ab actione praua retrahens representat etiam voluntati.

7. Et quidem his à Deo positis potentia creatæ absolute talis in actu primo ad actionem prauam, cuius omissionem physice indifferens absolute constituitur, tamen altera ex his cogitationibus sufficiens solum, neque habitura effectum sit, id enim potestatem antecedentem absolutam ad vtrumvis voluntatis creatæ auferit, sed consequentem solum, vt sepe notauimus à Deo vno docuimus, & controuers. 7. & 8. dicimus. Vnde ex qua scientia cogitatio sufficiens ab actione retrahente praua donetur à Deo ex instituto docemus. In hac vero sufficiens donatio solum, ni alterius efficacis negatio adfit (quod ex parte adhuc cogitationum est) peccati permissio adequatè non est. Si enim simul cogitatio alia efficax, seu effectum habitura doceatur ad prauam impediretur, atque absolute non esse: quare etenim sufficiens donatio ad peccati permissionem ex parte cogitationum attinet, quatenus libertatem voluntatis ex parte actus primi constituit, quæ sublata actio praua illa, & peccatum minuitur foret, aut cogitationum alterius efficacis, habituraque effectum denegatio permissionem actionis prauæ seu peccati, quatenus ex parte cogitationum est, facit, & completiue constituit. Tunc hoc numero permissionem peccati, quatenus ex parte cogitationum est, solummodo explicui, atque illud adæquatam, & completam ea solum ex parte constitutionem: ad eius quippe omni ex parte absolutam complementum, & constitutionem, aliud quoddam subiectum vltius desideratur, nempe concurrendi decretum præfatis omnibus natura posterius, quare, & vltimo loco explicandum.

8. Itaque absoluta potestate voluntatis ad vtrumvis, seu libertate ipsius in actu primo per voluntatis existentiam, & vtriusque cogitationis assistentiam absolutas, vt explicuimus, constituta, ad actionem prauam existentiam in actu secundo, immò, & potestatem prorsus absolutam voluntatis nostræ aliquid vltius proprium Dei scilicet decretum concurrendi cum ipsa, in cuius natura, & conditione tom. 1. de Deo vno ad facilius tatem, & nauicam oblonga controuers. 3. cum hæreticis præfatis, & immediatè antecedentis sæculi, cum Dominicanis Thomistis, & aliquot ex nostris, præsertim recentibus disputatum est dicitur. vlt. ac statum quo 2. decretum

CERTAMEN IV.

*Auerrois difficultati, & Catholico-
rum curiositati sit satis.*

1. **A**uerrois pro suo errore negante circa actiones prauas specialem prouidentiam argumentum erat: quia omnino perfecti, sapientis, boni, potentisque, prouisoris est omnia mala arcere, & impedire in rebus prouis: atqui prauæ actiones mala sunt, atque non arcentur à Deo, qui rerum, quas prouidet non, nisi omnino perfectus, sapiens, bonus, ac potens admitti debet: ergo Deus actionum prauarum prouidentiam non habet, nec prouisor est. Huius tantum difficultatis solutio ad rei huius conclusionem expectatur, dudumque, à pijs Catholicis etiam, desiderata est, ac prouide à Patribus adhibita: distigue igitur maiorem: *arcere, & impedire mala* quæ idem ipse nescit, & nequit vertere, seu conuertere in maiora bona ex malis ipsis elicienda facere; quæ scit, & potest ipse in maiora bona ex eis oriunda conuertere, nego: Similiter distigue minorem: *prauæ actiones mala sunt*, quæ Deus permittens sit, & potest vertere in maius bonum, concedo minorem; nec scit, nec potest in id conuertere nego minorem: & nego consequentiam. Hanc solutionem tradunt Patres frequentissime, præsertim Augustinus, cuius vulgatissima, & celeberrima sententia est ex cap. 100. Enchiridij: *Deum non esse permittentem ut fierent mala, nisi ex malis ipse posset facere bene.* Hugonij item Victorini 1. de Sacram. fidei p. 4. c. 2. sub init. dicens: *Non debet in compensatione minoris boni impediri quod maius est bonum, ab illo qui optimus est.* Quare solum restat maiora bona, sintque ex peccati occasione à Deo colligantur, ad solutionis firmitatem ostendendam recensere.

2. Et primo quidem Patres actiones prauas, & peccata secundum se etiam spectata pulchritudini perfectionisque maiori vniuersi inscribere docent: id sæpe Augustinus cap. 10. & 11. Enchirid. *Ex omnibus, inquit, consistit vniuersus admirabilis pulchritudo, in qua etiam illud, quod malum dicitur, bene ordinatum, & suo loco positum, eminentius commendat bona, ut magis placeant, & laudabiliora sint, dum comparantur malis.* Nec enim Deus omnipotens (quod etiam infideles fatentur: rerum cui summa potestas). Cum summe bonus sit illo modo fineret mali esse aliquid in operibus suis, nisi usque à Deo esset omnipotens, & bonus ut bene faceret etiam de malis, & cap. 27. *Melius enim indicauit de malis bona facere, quam mala nulla esse permittere, cap. 96. Quamvis enim ea, quæ mala sunt, in quantum mala sunt, non sine bona: tamen, ut non solum bona, sed etiam sint, & mala, bonum est. Nam, nisi esset hoc bonum, ut essent & mala, nullo modo sineverunt ab omnipotente bono. Quod & primum testimonium ad rem hanc expendunt Scholastici cum Magistro in 1. d. 46. cap. quod vero, & cap. quid enim eidem doctrinæ insitit (nimirum ex deterioribus, & perfectionibus, bonisque, & malis maius intensius bonum, maiorenque absolute perfectionem vniuersi, & extensius minorem, quam si bonis solum, & totum constaret) & exemplis appositissimis confirmat lib. 3. de lib. arbitrio cap. 5. post init. monet: ne, quia anima sine peccato melior secundum se sit, quam cum illo, inferatur, sine peccato fieri debuisset: & subdit. *Non est autem vera ratio, sed inuidia infirmitas: cum aliquid melius faciendum fuisse cogitaueris, iam nihil aliud velle fieri: cuiusquam, si per seculo celo, nolles terram factam unquam omnino.**

3. Statim verò plurimis, vtilitatibus ex corporibus deterioris naturæ, ac subinde minoris bonitatis, & perfectionis, quam calum, vniuerso obuenientibus, sic discurrentes confutat: atque inferius alio exemplo suam doctrinam sic illustrat. *In eo plerique homines errant: quia, meliora cum mente conspexerint, non in sedibus congruis ea oculis quarunt; velut, si quis quam*

non hoc esse, quod indifferens, siue indifferenter concurrendi ad verumuis, nostri vocant; sed ita intelligendum, vtilis Deum solum velit suam omnipotentiam applicare creatæ voluntati, ut ea ad operandum, non secus atque habita supernaturali indito pro libito ad quamlibet liberam operationem, adhuc honestam, quin concursum adhuc disunctum ad alterutrum velit ut docebamur citata questione secunda, certamine secundo, numero quinto, & maxime 7. Ad prauam autem concursum suum actioni non posse ædificatum adhuc disunctum Deum velle non posse ædificatum probauimus: etenim cum eiusmodi voluntas Dei de concurrente, & actiua sit, nec præcisa subinde ex parte operationis, nequiret non in actionem prauam; hic, & nunc, & peccatum disunctum ferri iuxta dicta controuersia illa 3. d. 2. questione 3. certamine 4. à numero 6. quod absurdissimum esse ostenditur ex dictis hoc tom. controuersia de voluntate d. 6. questione 3. Decretum autem hoc esse præcise reliquis natura posterius, & vltimum subinde permissionis peccati complementum constat: quia decretum concurrenti cum causis creatis modo earum cuius accommodo, earum exigentiam absolutam expedit, & supponit; quæ, nisi causa ipsa potentia creatæ, vel necessaria, vel libera adæquata in genere causæ creatæ in actu primo proximo constituta, absolute esse nequit. Ex quibus omnibus constat, quot, quantaque Deus ex sua boni vltioris peccati permissione obtinendi circa peccati existentiam, absque vlla erga prauam actionem, & peccatum voluntate, & affectu negotietur, cum prauam hic & nunc actionem, & peccatum permittit: ac prouide prauarum etiam actionum, non solum postquam factæ sunt, & præuidentur, sed & pro priori naturæ ad earum existentiam, & antequam sint, & præuidentur prouidentiam habere.

4. Dixi autem numero 6. plerisque nostri Ruiz solidas, & subtiles, non autem dixi omnes: quia sectione 6. m. m. concl. 1. ait: Deum, cum ex præfata intentione, & prouidentia erga prauam, hic, & nunc, actionem, & peccatum suum offert concursum voluntati non expectantem, sed postit ut intendere totam actionem prauam, quæ ratione actio creatæ & ens creatum est, ratione cuius à Deo est dependens, eiusque indiget concursu, quod in prædicato actionis prauæ etiam specifico, & contratio diuinæ legi repetitur fatetur num. 3. conclus. vero 1. numero quinto ait: Deum, cum vult concurrere ad prauam actionem non velle specificam actionem prauæ rationi, & legi contrariam; sed ab hac abstrahere, est in ea etiam transcendentem rationem entis, & actionis ab eaque in prædicabilem velic. Hæc quidem sensu, antimoque Catholico dixit nescio tamen an satis aduertens voluntatem illam concursus actionem esse: ac prouide impræcisiuum formalitatem in actione praua identificatam, ut dicebamur numero 8. verus finem, æque, atque concursus ipse impræcisiuus est. Secundo, cum rationem entis, & actionis transcendentem, atque, metaphysicè adhuc, impræcisiuibilem decet à formalitate actionis prauæ specifica legi, & rationi contraria, ferri in illam quin in hanc diuinam voluntatem impræcisiuibile, & inintelligibile est. Sed Catholica intentio & animus Doctoris tanti liberius à difficultatibus respondisset, iuxta dicta à nobis num. 8. voluntatem diuinam ad concurrendum cum causis liberis applicationem suam suæ omnipotentia, cuius vltimum pro libito causæ liberæ prorsus permittit: nec vltimus concursus ipsam suam creatæ causæ actioni identificatam adhuc disunctum pro obiecto habere: maxime cum actio, hic, & nunc, praua alterum extremum est. Duas autem huius conclusionis rationes in cert. 5. referuo, ubi opportunis pro solutione argumenti Auerrois ponendæ sunt, ne ibi repetantur.